

Finanssiala ry

VN/4213/2023

Luonnos HE:ksi RVV:n hallintomaksusta annetun lain ja RVV-lain muuttamisesta

- Finanssiala pitää käsillä olevan lainsäädäntöehdotuksen mukaista maksujen korotusten mahdollistamista ongelmallisena kustannusten läpinäkyvyyden ja maksujen kohdentumisen osalta

HE-luonnoksen mukaisesti huoltovarmuustilijärjestelmän tarkoituksena on turvata yhteiskunnan kriittiseen infrastruktuuriin kuuluvien rahoituspalvelujen toimivuutta ja mahdollistaa päivittäismaksut, kuten tilisiirrot, korttimaksut sekä käteisen noston ja talletuksen normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa

Finanssiala pitää kannatettavana, että Suomessa varaudutaan erilaisiin finanssisektorin häiriötilanteisiin. Maksamisen mahdollistaminen ja varallisuustietojen pysyvyys normaalista poikkeavissakin olosuhteissa ovat keskeisiä elementtejä yhteiskunnan perustoimintojen ja yhteiskuntarauhan turvaamisessa.

Varautumisjärjestelyjä laadittaessa tulee kuitenkin tehdä kattava kustannus-hyöty -analyysi, jossa kuvataan läpinäkyvästi perustellen, minkälaista turvaa voidaan saada ja minkälaisin kustannuksin. On selvää, että laajamittainen tai pitkäkestoinen häiriö esimerkiksi sähkönjakelussa tai tietoliikenneyhteyksien toiminnassa vaikuttaa yhteiskunnan toimintaan finanssisektoria laajemminkin, minkä vuoksi kaikessa varautumisessa tulee ottaa huomioon yhteiskunnan resilienssi kokonaisuutena, osaoptimoinnin sijaan.

Varautumisen kustannuslaskelmien ja perusteluiden läpinäkyvyys lisäisi näistä aiheutuvan taloudellisen ja hallinnollisen taakan oikeutetuksi kokemista.

1 Läpinäkyvyys

HE 104/2022 vp:n mukaan "Järjestelmän perustamiskustannuksiksi on arvioitu noin 2,5 miljoonaa euroa ja ylläpitokustannuksiksi noin 1,5–2 miljoonaa euroa vuodessa."

FA muistuttaa, että talousvaliokunta on kiinnittänyt kriittistä huomiota (TaVM 18/2022 vp) huoltovarmuustililainsäädännön taloudellisten vaikutusten arvioinnin puutteellisuuteen. Tämä yhdistettynä asetuksen- ja määräyksenantovaltuuksiin, joiden nojalla järjestelmän keskeiset toiminnot määrittävät, tekee järjestelmän kustannus-hyöty -suhteen arvioinnista vaikeaa. Talousvaliokunta on pitänyt keskeisenä, että rahoitusmarkkinoiden varautumisvaatimuksia koskevan sääntelyn kehittämistä jatketaan tiiviissä yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa hyvän lainvalmistelun periaatteita noudattaen.

FA ei ole ollut mukana huoltovarmuustilijärjestelmän kehittämisessä eikä ole muutenkaan saanut tietoja, joiden perusteella olisi mahdollista arvioida ehdotetun 1,138 miljoonan euron vuotuisen lisäkustannuksen perustetta tai oikeasuhtaisuutta.

Näin siis siitä huolimatta, että talousvaliokunta totesi 4.7.2022: "Järjestelmän toimivuuden kannalta asian jatkovalmistelu ja teknisen toteutuksen suunnittelu tiiviissä yhteistyössä alan toimijoiden kanssa on keskeistä."

FA pitääkin välttämättömänä, että hallituksen esitys sisältäisi tarkan erittelyn siitä, mistä elementeistä välttämättömäksi luonnehdittu RVV:n tavoitteleva taloudellinen liikkumavara muodostuu.

2 Kustannuslajien kohdentaminen eri lähteistä maksettavaksi

FA:lla ei ole varmistettua tietoa siitä, onko huoltovarmuustilijärjestelmä jo käytössä asianmukaisesti lopputestattuna ja käyttöönottovalmiudessa.

RVV:n hallintomaksusta annetun lain 6 a § sallii vain sellaisten huoltovarmuustilijärjestelmän kustannusten veloittamisen pankkisektorin toimijoilta, **jotka liittyvät järjestelmän käyttöön**. Lainkohdan sanamuoto ei siten näyttäisi sallivan järjestelmän **hallinto- ja ylläpitokulujen** maksattamista pankkisektorilla, vaan ne tulisi kattaa valtion, huoltovarmuusrahaston tai Suomen Pankin varoista.

FA pitää selvänä, että pankkisektorin toimijoiden maksuvelvollisuus voi alkaa aikaisintaan siitä, kun huoltovarmuustilijärjestelmä on otettavissa käyttöön eräistä huoltovarmuuden turvaamisen järjestelyistä rahoituslalla annetussa laissa säädetyin tavoin.

FINANSSIALA RY

Hannu Ijäs

Johtaja